

A „KELET” és a „SPORT”
előfizetési díja együtt:
vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 fr.
Félévre	8
Negyedévre	4
Egy óra helyben	1 fr. 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket kivéve, napok kivételével a „Sport” minden vasárnap.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállás:

Főtitár 4-ik számú hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határozott hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fűlvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint et Volger (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint et Volger hirdetés közv. irodája. Welsz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szentivér 5. sz.

Nyitási cikkek

garmond sora után 25 kr. ártandó.

A külügyi helyzet és feladat.

(Sr.) Andrassy gróf tagadhatatlanul szerencsés diplomata, mert nem ösmerünk még államférfit, kinek rövid idő alatt, a legnehezebb körülmények közt, annyiszor jött volna segítségére a véletlen, mint éppen neki. Véletlen alatt is természetesen az ő tervein kívül eső, habár általa is tekintetbe vehető eseményeket értünk. 1875. december 30-iki jegyzékének kötelezettségei alól feloldá a porta, az által, hogy elfogadta; a berlini memorandum alól kiszabadult az által, hogy megszületett a konferencia eszméje, hol ismét ab ovo kezdetek mindent és tárgyalási alapul, tehát kötelezőül sem szolgált a berlini memorandum, sőt ennek fő pontja; az okkupáció eszméje theoretice elítéltetett, gyakorlatilag egészen kudarcot vallott; így megszabadultunk az erre (illetőleg annak elűzésére) való kötelezettség alól, dacára annak, hogy elfogadtuk azt. Azután belő mentünk a konferenciába és, hűségesen segítettünk Oroszországnak minden követelésében; de a konferencia totaliter megbukott és így mi az azzal járó kötelezettség alól is kibújtunk, ha t. i. kibujni akarunk.

Nem érthetetlen, sőt ellenkezőleg: alapos indokokkal támogatható diplomatiánk eddigi magatartása. Nem akar szakítani az európai hatalmakkal mindaddig, míg érdekei veszélyeztetve nem lesznek; nem akarta a törökországi keresztény törzsek jogos panaszait egészen tekinteten kívül hagyni, mert tagadhatatlanul a civilizáció és humanizmus emberi kötelezettségeinek megsértését monarchiánk sem pártolhatta; másfelől nem akart háborút provokálni, sőt költséges mozgósításhoz fogni sem mindaddig, míg erre, érdekeinknél fogva kényszerítve nincs.

Es számítása, a véletlen segédelmével, tökéletesen igazolva lön. Azért állítjuk, hogy a véletlennek is nagy része van abban; mert mindazon pozitív, melyeket az európai őszhang kedvéért elfoglaltunk, ha effektuálhatók lettek volna, rajtuk kívül eső körülmények közbe nem jötte nélkül — oly kötelezettségeket róttak reánk, melyek vagy direkte vagy indirekte sértették volna érdekeinket. Ha a porta el nem fogadja a reformjegyzekeket — fegyveres pressiót kellett volna rá gyakorolni, mint saját kezdeményezésünk érvényesítésére; ha a berlini memorandumban levő okkupáció létesíthető lett volna, most vagy a mi, vagy idegen hatalom katonái lennének Boszniában, Bulgáriában és

segítenének Törökország feldarabolásában — Oroszország számára. Ha a konferenciának eredménye lesz vala, most ismét azon ponton állanánk, hogy vagy kötelezettségeinknek eleget ne tegyünk, vagy érdekeink megsértését elvárjuk, mert, hogy ez bekövetkezett volna, az orosz követeléseknek (az egész konferencia és általunk is pártolt) valódiságával, az kétségtelen lesz az előtt, ki meggondolja, hogy terület változás idegen rendőrség és a felügyelő bizottság lényeges változást idézett volna elő Törökország beláallapotában, az államhatalom lényeges gyengítésére, a mi csak Oroszországnak kedvez.

Azonban lett légyen a dolgok lefolyása bármilyen; tagadhatatlan az, hogy diplomatiánk mindíg lett volna alkalma érdekeink védelmére kelni és kétségtelenül siker koronázta épen a sikertelenségben, böles reservájában; és az sem leketetlen, hogy a diplomacia machiavellistikus számításai épen e sikertelenségre voltak alapítva, hogy az európai concert is megmaradjon, Törökország integritása se legyen sértve.

Denique: most tisztultabb helyzet előtt állunk. Europa visszavonult, a portát ép úgy, mint Oroszországot magára hagyta és ez utóbbit most elmélikedik, mint egy Hamlet „Menni vagy nem menni? ez most a kérdések kérdése.” Ez ezzel tépelődik nem csak Oroszország, ezt kérdi tőle Europa közvéleménye is. Egyelőre azonban, úgy látszik, kerül a moszkovita hatalom erre a határozott választ, és pedig, mint látszik nemcsak azért, hogy az idő járás akadályozza az akcióban (hisz kischeneffből megindult a sereg, de a sárba fele veszett volna el, vissza kelle tennie) hanem saját határozatlansága: az ország pénzügyei, forgalmi viszonyai és a cázar személye úgy látszik akadályozzák a háborút, erre hajlik Gorcsakoff is; míg a körvelemény, Ignatieff és a trónörökös környezete akarják azt.

Ez a két áramlat küzd, és pedig úgy látszik egyenlő erővel, mindez ideig Oroszországban. Míg a küzdelem tart, addig a porta megindítja a tárgyalásokat Szerbiával és Montenegróval és úgy látszik kedvező eredménnyel kecsegtetnek azok.

Noha itt is lehet egy kis orosz pia fraus. Meglehet, hogy a szerb és montenegrói al-fudozás Oroszország által időnyerésre használtatik fel; de ha így lenne is az, és félbeszakadna, orosz utasításra, a porta ezzel nem vesztené semmit; ha pedig sikere lesz annak, akkor sikerült neki a délszlávok ügyét elválasztani Oroszországtól — legalább ezek két

fő erejében, sőt biztosítá oldalát és így nagyobb erővel dolgozhat Oroszországgal szemben. És az sem lehetetlen, hogy épen a szerb és montenegrói békekötés lesz praeludium egy végleges, illetőleg biz az csak ideiglenes, de általános békeszere. Igaz, hogy a keleti kérdés ezzel megoldva nem lesz, pedig a bizonytalan állapot rontja Törökországot, sőt ront minket és Európát is, a nyakig fegyverkezés miatt; de az idő nyeres rontja Oroszország tekintélyét a délszlávok előtt, erőt adhat a portának és a későbbi mérkőzési arányok reánk nézve is kedvezőbbek lesznek. De bármint legyen az: legyünk résen és — álljunk lehetőleg függetlenül!

Az új bankkegyezkedés részletei

ról a „N. W. Tghl.” a következőket írja: „Magyar részről beértek a bankjegykészlet 25%-ával, sőt a magyar kormány készségét jelentette ki arról is, hogy a magyar jegy-tartalékból átenged Ausztria számára, mielőtt ennek a szüksége fenforog, mindenesetre azonban erre nézve szükséges lesz a magyar kormány különös fölhatalmazása. A kormányzók kérdésére nézve is megállapodás jött létre. A fő-kormányzó kinevezése tekintetében mindkét kormány fentartja magának az ajánlás jogát. Mindkét kormány névszerint ki fogja jelölni azt, kit a bank élére léptetni óhajt, és ha fölmerült is annak a gondolata, hogy talán a kormányok nem fognak tudni egy személyben megegyezni, győződik az a vélelem, hogy a két állam eseeleg ellentétes érdekeivel szemben főirányadul fog szolgálni az osztrák-magyar állam szervezésének tekintete. Az al-kormányzókra nézve mindkét kormány fentartja magának a kinevezés-jogát a saját hatáskörébe eső osztályokban. Nehezséget még csak a kormányok befolyásának kérdése okozott, a központi bizottság alakítására. A bank trekvése odairányul, hogy a központi bizottság teljesen függetlenítessék a kormányi kinevezésektől, míg a magyar kormány sürgeti, hogy legalább két központi bizottsági tag kinevezésére lehessen joga. E pontra nézve még semmi megállapodás nem jött létre.”

A dalmátiai tartomány gyűlés Zárában

ez idő szerint a képviselők igazolásával foglalkozik, mely alkalommal a szláv elemek üzemleiről széd dolgok kerülnek napvilágra. A panszlávok mindent elkövettek, hogy a tartományi gyűlésre „török-ellenes” képviselők jussanak, s kik a monarchia külpolitikájában gáncsokodhatnak. Erőszakhoz, ezalshoz nyultak, ha másként

keli számítanunk ezeket is, a kik „oszúknél fogva fiatalok?”

Hát aztán a költők, színészek, művészek, a kik mesterségükönél fogva fiatalok?

Hát még a „titkos fiatalok”? A kik nyilvánosan úgy néznek ki, mint az „okos emberek” de azért rejtett magányukban szétbőben áldoznak az ifjúság kedvteléseinek és szeszélyeinek? Hiszen „ezeknek száma legio!”

Ugy van, uraim és hölgyeim. Ha az emberiség létszámából kivesszük a nőket, a kik nem műkölnél fogva fiatalok; a férfiak közül, azokat, kik minden te kintetben fiatalok; azokat, a kik parókájuknál fogva fiatalok; azokat, a kik életmódjuknál fogva fiatalok; azokat, a kik szellemükönél fogva fiatalok; azokat, a kik eszükönél fogva fiatalok; azokat, a kik mesterségükönél fogva fiatalok, és végre a titkos fiatalokat ki nem látja be: mily óriási többségben van a fiatalok? És mennyi okuk van az „okos embereknek” félni és remegni, hogy ma holnap kiszorulnak a világból?

Igen, te bohókás kis tündér, ki itt lebegsz körültem mosolygó szemekkel, ragyogó arcokkal, koszos homokkal, örülj és vigadj és lobogtasd azt a rózsaszínű zászlót, melyre föl van írva arany-betűkkel: „Oh édes fiatalok! Oh Juventus ventus! Oh süsse Jugend-Eselei!”

A te birodalmad véghetetlen!

Három tied a négy évszázad közül. A tél: a farsang korszaka; a tavasz: a szerelem korszaka és a nyár a törzsg és viharok korszaka.

Te hirdeted a poezist a divatlapokban. Te csinálod a politikát a vezércikkekben. Te hozod a törvényeket az országgyűlésben.

Tied a jelen, tied a jövő — az „okos emberek”, csak a múlt, szóval az, a mi „vált”, a mire pedig — a közbeszéd szerint — még a tő sem ad sokat.

Az „okos emberek” legfőbb néhány nyelvet értenek és — azokat is csak arra használják, hogy valahogy meg ne értsék egymást.

nem lehetett jelöljüket keresztül vinni s a hatóságok közönyös nézői voltak a törvényellenes eljárásnak. Rodich báró ellen ismét sürűbbek a panaszok, mert kétségbe vonhatlan, hogy az ő, bár be nem vallott, de lanyha elnézése által előg-gé kitüntetett szláv szimpatiaja szította azt a tüzet, mely oda lenn lobog. Mióta Rodich kormányzója e sziklás tartománynak, azóta meri ott oly magasra emelni az államellenes trekvés és panslavizmus a fejét.

— Az alapítványok kezelésének ellenőrzésére 3 felsége által kinevezett bizottság febr. 4-én ülést tartott. A tagok teljes számban jelentek meg. A távollévő ministert Hegedüs Kandid. minisiteri tanácsos helyettesítette. A jegyzőkönyv vezetésével Forster minisiteri titkár bizatott meg. Majláth György országbíró megnyitván az ülést, felolvastatta 3 felsége legmagasabb kéziratát. Ezután előadta fővonalakban a bizottság teendőit, a mire Hegedüs minisiteri tanácsos igen terjedelmes exposéban a különféle alapítványokról jelentést tett. A bizottság előadójává Ordódy Pál képviselőt választotta. A tanácskozmány további folyamában az eljárási mód megállapítása fölött élénk eszmecsere támadt a bizottság tagjai között.

— A bankkérdésre vonatkozólag a „N. fr. Presse” írja: a helyzet a következőkben foglalható össze: a magyar kormány a nemzeti bank képviselőivel eddig folytatott tárgyalások folytán teljesen tájékozást nyert annak a mértéke iránt, mennyire mehet a nevezett intézet a magyar kormány követeléseivel szemben. A bank csaknem minden pontra nézve a Lucam-féle munkálattól indult ki, mely a tárgyalások alapját képezte, különösen a szervezés kérdése és a magyar bankfűkös pénzerőjének magassága tekintetében. Formális és végleges megállapodások egy pontra nézve sem jöttek létre. A tárgyalások lefolyása a következő volt: a bank képviselői kifejezték nézeteket, a magyar minisiter megtekintte a saját kifogásaikat és az előterjesztéseket ad referendum vették. Az a nézet uralkodott, hogy a végleges megállapodások utólag fognak létrejönni a két kormány között. — A mai értekezletnek, melyre Wenckheim báró a bank képviselőt meghívta, az volt a célja, hogy azokat a pontokat, melyekre nézve a legnagyobb nézeteltérések merültek föl, mint az igazgatóság illetékesége és a központi kormányzat kérdése, — megbeszéljék. S csaknem kizárólag a bankkormány ellenőrzési jogával foglalkozott az igazgatóságok hitelkezelésével szemben, mihez a magyar kormány csak igen nagy általánossággal járult. Az eddigi tárgyalások vég-

leges eredménye fölött itéletet mondani e pillanatban alig lehet. A tárgyalások a három fél között szerdán fognak folytattnai.

A keleti kérdés.

A garantiák.

Ujabb tudósítások fölvilágosítást adnak arra nézve, hogy miben állanak azok a garantiák, melyeket a porta követel, s melyeket Szerbia nem adhat meg és a minek folytán az állítólagos a föl megindult állítólagos békétárgyalások fönakadtak.

Hogy a portát a Szerbiával és a többi szomszéd államcskakkal megindított tárgyalásokban, tekintettel a bekövetkezendő oszman-orosz háborúra, kizárólag hadászati cölök vezették, azt egy per-cig se lehetett kétségbe vonni.

Az oszmán birodalom rendbe akart jönni e kis hatalmakkal: először azért, hogy az orosz támadás esetén hadászati eljárásban apró lázadások vagy fenyegető viseletük által ne zavarják; másodsor pedig azért, ne hogy az ezen országok területén kinklózó hadászati pontokat valamely kinklózó alkalommal az orosz saját előnyére felhasználja.

A békétárgyalások csakugyan egy ilyen fontos hadászati ponton akadtak meg.

A porta ugyanis még a békekötés után is megszállva akar tartani néhány pontot, melyek Szerbia határain belül, ma is az oszman csapatok birtokában vannak. Ezt követeli mint biztosítékot a porta, nem azért, mert nem bíznék Milán fejedelem loyálisában, hanem azért, mert a fenyegető orosz támadás esetén e pontok nagy hadászati fontosságúak.

Alexinác az ellenséges orosz csapatok kezében Rumelia és Bosznia közötti összeköttetést és a Mitrovic-Salonichi vasút vonalat fenyegeti. Ezen okokból saját hadászati akciójának biztosítására a porta tovább is megszállva akarja tartani Alexinácot.

A porta ezen követelése állítólag azért teszi kétségessé a kilátása helyzetét békét, mert Szerbia e követeléseket úgy fogja föl, hogy azok lealázók (?) Szerbiára nézve és állítólag Riszt-csot annyira megszállta a béke szellemé, hogy a hatalmak bécsi képviselőihez fordult, azok közbenjárását vette igénybe, hogy Szerbiát lealázó ezen követeléseiről beszéljék le a portát.

Nincs tárgyalás.

A török-szerb békétárgyalásokra vonatkozó második hírrel a „N. fr. Presse” lepi meg a világot. E lap arról tudósít, hogy teljesen alaplatlanok mind azon hírek, melyek a török-szerb bé-

Látni való tehát: hogy az emberiség egyik fele csupa merő fiatalokból áll.

Lássuk a másik felét.

Ne is szóljunk azokról, a kik minden tekintetben fiatalok, mert hisz ezek ugyis annyit beszélhetnek magukról, hogy egy kis cikkcske keretében bőven elég csak megemlíteni őket, szóljunk csak azokról, a kik egy s más körülménnyel fogva fiatalok.

Mióta a paróka-csinálás mestersége óriási-lag tökélyesült s a hirlapokban megjelentek a „Nincs többé kopasz fej” kezdetű hirdetések — nem látják-e önk mennyire nőtt a fiatal férfiak száma avval a contingenssel, melyet „a róka s fia a találg na k” lehetne nevezni?

Te pedig értesz mindenféle nyelven a világon.

Te értd a virág- és legyező-nyelv mit mormol a hullám, mit sutogznak a labok mit énekelnek a madarak.

Te tudsz beszélni a holdsugarakkal és a hulló csillagokkal: szóba állsz a nappal titokzátával és az éjszaka rejtelmével.

Neked tündér-regéket regélnek a tavasz szel-lői, a tél szállongó hó pelyhei és a báltermek ol-vadó zene-hangjai.

Csak hadd morogjanak a tudós férfiak, az „okos emberek!”

Közleg az idő, mikor bezzeg nem fogják mondani, hogy „a társadalom vénül!” de kétség-beesetten veszik észre, hogy mennyire fiatalodik.

Es a mikor végig döcögnek az utcákon, száraz hering-termetűkkel, ötszegletű arcukkal, okuláros szemeikkel, félméternyire föl hizott szem-öldeikkel — akkor fogják látni, hogy milyen egyedül maradtak és hogy a „Süsse Jugend” el-ropultával nekik csupán az „Eselei” maradt, és akkor orruk, mely vala egykor „használatos” a Libánus tornyához, mely néz Damaszkus felé, csüggedten lekönyöritják.

Es mindenütt mosolygó kísértetek fogják kergetni őket.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A fiatalság.

Egyszer egy szellemességéről is híres szép asszonyt meglátogatott egy uri ember, ki messze földön mint szerfelett okos ember, volt ismeretes s persze hogy elkövette azt az ügytelenséget: hogy beszélt derűre-borúra okosan.

Mikor aztán a társalgás végeztével azt kérdezték a hölgytől, minő véleményével van látogatója felől, következőleg felelt: „Nem ismerem unalmasabbat egy nagyon okos embernél!”

Es én azt hiszem: hogy az az uri ember teljesen megérdemelte a sorát. Okosan beszélni: már ez maga elég nagy bolondság. Nagyon okosan beszélni: ez már ostobaság; azonfölül egy szép asszonnyal beszélni nagyon okosan: ez már több mint bolondság, több mint ostobaság — mert ez már ügytelenség.

Mert azt még Salamon király sem cselekedte a kit bölcsnek neveznek, de ki mégsem állotta bevallani, hogy a felettébb való bölcsességben felettébb való búsulás vagyon.

Okos ember! Brr! Milyen sivár, ijeszítő fogalom!

Szinte látni vélem, a mint eldőzög mellettem száraz, hering-termetűvel, ötszegletű arc-zával, okuláros szemeivel, fél-méternyire fölhi-zott szemöldöivel és az eget szántani akaró orral, melyre rá lehetne olvasni az Énekek-énekéből, hogy: „... használatos a Libánus tornyá-ból, mely néz Damaszkus felé.” Hóna alatt esernyő és pókháló foliás; nyomában önzés, fásultság, szörzálhasogatás, nyaktekert ideák, megoldatlan problémák, kinapadra vont hypothe-sisek.

ketárgyalásokról keringenek. Szerinte szó sincs arról, hogy Aleko pasa, bécsi török nagykövet s Zukios szerb ügynök közt alkudozások folyának. Bécsben se bizalmas, se hivatalos alakban nem tárgyalják a török szerb békét. Ha pedig arról van szó, hogy Falcon effendi, nagy követségi titkár lenne megbízva a tárgyalások vezetésével, ez nem egyéb nagyratévésnél, mert az effendi nincs megbízva semmivel. Ha egyáltalán béke tárgyalásokról szó lehet, akkor ezek nem Bécsben, hanem Konstantinápoly és Belgrád közt folynak; a mit pedig a porta által követelt garantiákról beszélnek az mind üres találgatás.

Bécsi conferentia.

Mig a török-szerb kacsák keresztül kasul ropkódnak, addig a konstantinápolyi conferentia széteszött tagjai lassankint, észrevétlenül összegyűlekeznek Bécsben. A mint így egymásután szállingóznak az egykori konstantinápolyi meghatalmazottak, azt hisszük, hogy Bécsben egy csöndes utó-conferentia készül.

Zichy gróf és Calice urak csütörtökön, Werther báró pénteken, Chaudordy és Corti szombaton érkeztek Bécsbe, Ignatieff pedig hétfőre váratik. Az orosz tábornoknagykövet egy kis betekintés után Athénbe, már partra szállott Brindisiben és sürgönyileg hat szobát rendelt egy bécsi vendéglőben.

Mindezen urak igen sűrűn érintkeznek Andrassy gróffal. Feltételezzük Andrássy grófról, hogy minden befolyásával oda fog hatni, hogy a fennem hirdett konstantinápolyi solidaritásában a „status quo” nem fog megváltozni. A mint az eredmények mutatják, a konstantinápolyi solidaritás olyan volt, hogy mindegyik hatalomnak, „szabad kezű” adott és ez a „szabad kéz” most olyan nagy jótétemény mindegyikre nézve, hogy most egyiknek sincs nagy kedve kilépni a tartalékból és ez által közt a jövőre nézve megkötni.

Galaczi levél.

(Saját levelezőnk től.)

Galacz, 1877. Február elején.

Az orosz és szláv lapok épen nem iparkodván pálistól határtalan örömeiket ama botrányos tüntetés felett, melyet a munka nélkül lézengő valószínűleg orosz rubeleken megvásárolt triest- és csöcselék, a magyar ifjúság küldöttségének ellen, annak hajóra szállása alkalmával improvizált, nem röstellik alacsony gondolkodásmódjuknak még nyomatékossá kifejezést kölcsönözni az által, hogy a citrom hajigáló sópredék eme hős tette felett nyíltan, az egész művelt világ füle hallatára s méltó megbotránkozásra, dicsőítő himnuszokat zengedeznek!

A szláv lapok kifakadásai s gyűlölség szülte pszichológusait némileg értenék, annál kevésbé értjük azonban több román lapnak a fennérített eseményekkel szemben tanúsított, majdnem egyöntetű magatartását, s azon panszláv melodijai litániákat, melyekben nemcsak a magyar ifjúság, de az egész nemzet ellen szőrt rágalomteljes támadásaikkal közönségüket mulattatni vélik!

Mutavánkykpen, illetőleg tájékozásul nem leendő érdektelen, ha a „Galaczi hírnök” (Curierul de Galatz) múlt hó 21-iki számában a magyar ifjúság konstantinápolyi küldöttségére vonatkozólag, megjelent cikkéből néhány pontot a

A virágos pázsiton ifjú szerelmes párok suhannak el, vagy a tél friss haván végig ropulnak a esengő-hangu szánok, lakodalmass néppel, mulató ifjakkal, nyomukban főlhangzanak a jókedv, az önfeladás, a mámor dalai.

És a szegény, megriaszott „okos emberek” menekülnek — de hasztalan. Mellettük, körülöttük, felettük ezernyi bohókás kis tündér ropkéd mosolygó szemekkel, ragyogó arcokkal, koszoszús homlokkal, megtekint a légkör balszomság illattal, ényhe fuvalommal, lágy zene-hangokkal és mindenütt ott lebegnek a rózsaszínű zászlók, melyekre föl van írva aranyos betűkkel: „Oh édes ifjúság! Oh Juventus, ventus! Oh süsse Jugend-Es-lei!”

És a szegény „okos emberek”-nek, „hónuk” alatt a paróliával és a főlansokkal, utóvégre is tánczra kell kerekedniük mint a „Szép Helena” Augurjának.

Bizonny hogy így lesz az!

Abesz az „okos emberek”-nek!

Csalány.

A KIS MAMA.

Franczia elbeszélés.

Irtá:

EXSLS CAROLY.

VIII.

Hat téli hónap.

(Folytatás.)

A számár hátán üresek voltak a kosarak, de a lányka is végképp ki volt merülve.

A küszöbről érve összerogyott. Fogai vaczogtak a hidegtől. Friez orvos után szaladt; ez megérkezve, nyugtalanul látszott, rögtön ágyba fekvést s jó melegben tartást rendelt a betegnek, de csak másnap nyilatkozott a baj lényegéről. A lányka melhártja gyuladást kapott.

magyar olvasó közönségnek is tudomására juttatunk, annyival is inkább, mivel cikkiről, ki magát valószínűleg a román zsurnalistika egyik előharcosa s főtámaszaként tekintti, a magyar ifjúságnak a török nemzet iránt nyilvánított rokon-szenvéért nem is annyira magát az ifjúságot vagy tán a magyar kormányt, hanem, uram bocsásd meg bűnét s világosítsd fel elméjét! egyenesen Kossuth Lajost vádolja!

Említett cikkiről, valóban megható együgyűségében mindenekelőtt a trieszti eseményekkel foglalkozik, elmondván, hogy a küldöttségnek a trieszti lakosság rothadt citrom és záptojás esővel kívánt „szerecsensé utat”!

Elődjá továbbá, hogy a küldöttség e nem remélt fogadtatás feletti indignációjában Kossuthnál emelt panaszt, azon kérdést intézvén hozza, ha vajjon jól cselekedtek, s ennek következtében megérdemelték-e a leirt fogadtatást?

Kossuth múlt év és hó 25-én kelt levelében mindenekelőtt sajnálkozását fejezvé ki ez események felett, azt válaszolta volna a küldöttségnek, hogy majd egyetkezni fog róluk a trieszti mooskot lehet őleg letisztítani; később azonban belátva, miszerint az elvállalt feladatnak megfelelni nem oly könnyű, cikkiről szerint, a hazaiság köpenyével takarja be a trieszti citromok és tojások által hátrahagyott szennyfoltokat!

Czikkiről meg van továbbá arról is győződve, hogy a magyarok, civilizáltabb tekintetében jóval a törökök után állnak, s ezt, szerinte, a magyarok maguk is beismerik; s felette csodálkozik azon, hogy a török nemzet, bár a magyarok barbarságban édes testvére, miként nyújthat ez utóbbinak baráti jóbort?

Ausztria felett pedig jónak látja sajnálkozni, azt állítván, hogy alig bírva népeinek egy részét a trón körébe gyűjteni, s azok már is Kossuth csábításainak engedve, ismét előbbi barbarságukba estek vissza!

A magyar ifjúságot a cserkeszek, basibozukok és mamelukokkal egy kategóriába helyezi; s ez utóbbiakat a bulgárok és más Törökországban lakó keresztény nemzetek hóhéraiként tűntetve fel, azok sorsát a legkétségbeesettebb színekkel ecseteli.

Végül pedig, mintegy szemrehányásként, cikkiről még megjegyzi, hogy az elkövetett bárbar tettek helyett, sokkal szélszerűbben cselekedett volna Kossuth, ha Bukovinát Ausztriával Romániának visszaadatra, ez által az államnak egy hü (!) szövetségést biztosított volna! Ilyesmit azonban cikkiről Kossuthtól épen nem várt, tudván azt, hogy Kossuth a románoknak esküdt ellensége! !

Hogy a fent idézett cikkeknek illetékes helyen czáfolgatásába bocsátkozni érdemes-e? annak megítélését a t. olvasó bölcse belátására bizzuk; azt azonban nem tagadhatjuk, hogy annak elolvasásánál önkénytelenül is azon gondolatunk támadt, ha vajjon a bukaresti tébolydában nem léteznék-e elmebeteg, ki a fenti tárgyról sokkal épületes, s a valóságnak inkább megfelelő kritikát birt volna írni, mint az idézetnek névtelen írója? ! !

* * *

Váruunk legérdekeseb újdonsága az, hogy

Krisztina odahagyva mindent, azonnal beteg testvéréhez sietett.

— Ő mindent áldozott érettség, még egészségét is, így szól; most rajtam a sor.

— Hat egész hónapra keresztül remegett a család Mina életéért. Végre jobban kezdett lenni, de a teljes felgyűlés még soká később is vigyázatlanságok miatt, párszor visszaeséstől is lehet tartani. Tevékenysége nem engedett nyugtot neki. Mihelyt egy kicsit több erőt érzett magában, mindjárt visszaült vele, dolgozni kezdett, tenni, venni a ház körül, a munka volt eleme mindig.

Tavaszi felé ismét nehéz beteg lett.

E borzasztó szó lett kimondva felette: „Aszkától lehet tartani.” Lehet, hogy a lélek tevékenysége felemésztette a testet.

Lássuk magát a beteg kis lányt családja körében. Egy puha pamlagra van dőlve fél fekvő helyzetben, közel az ablakhoz, melyen át az aprilisi napsugár ádítón batok. Mina arca halovány, mint egy halotté. Aláhanyatló feje párnákkal van megtámasztva. A megsoványkodott arc szeméit még nagyobbnak, kifejezés teljesebbeknek tűnteti fel. Volt valami szellemi, valami fenkölt e pillantásban, e mosolyban, melyet környezetére vetett.

Az egész család összegyűlt körülte, vasárnap van. Mindeuki felvidít, szórakoztatni igyekszik a fiatal beteget.

Gáspár, ki naponta meglátogatja őt, kissé fölrevonulva áll s elérzékenyedve szemléli e megható csoportozatot. Mina időről időre barátságos tekintetet vet rá, s aztán ismét Krisztina felé fordul, ki szorgalmasan dolgozik mellette valami kézi munkán. A gyermekek majd lábainál játszadoznak, majd kifutnak a kertbe s csak lábujjhegyen térnek vissza, nehogy zavarják nőjük nyugalmát. Ő magához szítja őket s szeretettel öleli köbörre rendre mindeniket.

(Folyt. köv.)

egy 6 évi kényszermunkára elítélt bulgár, ki gazdáját, egy előkelő galaczi bankárt, ezelőtt mintegy két hóval meggyilkolá, épen midőn rendeltetési helyére, az oknai sóbányákba szállítottatott volna, őreit fölé lökve . . . szépen odább állott; s mire ez utóbbiak bámészkodásukból magukhoz térvén, üldözésre siettek, a megugrottak már hire helye sem volt! Megjegyzendő, hogy az esemény, vasárnap délelőtti 10 órakor s a város legelőkelőbb utcáján levő törvényszék udvarán folyt le, s hogy az örök az elítéltet töltött fegyverrel kísérték.

Szomoródy.

EMLEKBESZÉD

Gróf Mikó Imre felett

B. KEMÉNY GÁBOR-tól.

(Felőlvastatott a tört. társulat febr. 1-jén tartott közgyűlésén.)

Dózsa Elek „Erdélyhoni jogtudomány” című nagybecsű művének előszavában maga idézi gróf Mikókat „az erdélyi történelmi adatok”-hoz írt előbeszédéből a következő szavakat: „ama baljóslatu (1848) év határát van a múlt és jelen közé. És hogy e határon túl minő léte volt e hazának, minő sorsa a bene élt nemzeteknek, azt élő, irt emlékekben fenntartani, a mi vállainkon nyugvó tartozás, zen szavak által fölbátoritva a már kevés munkáját, melynek kiadót sem Pesten, sem Kolozsvárt nem sikerült találni, beküldte és rendelkezésre bocsátotta Mikónak (1856). És folyt a levelezés, az eszmecsere és az igaz, csak öt év múlva, de megjelent a becses munka (1861-ben Kolozsvárt).

Az imént említém Mikó grófnak az erdélyi ev. ref. egyház kerület beligazgatása és nevelési ügyeiben kifejtett tevékenységét.

Mint köztudomású dolog, hazánkban a protentánok nemzetközi szerződéseken alapuló törvények értelmében gyakorolták és gyakorolják ma is vallási és nevelési ügyeik önálló igazgatását. Magára a joggyakorlat módjára és amajogok hatáira nézve Erdély és a többi magyarország közt eltérések voltak, sőt némi különbségek most is léteznek. Erdélyben a reformált egyházi status, a mint nevezetett és nevezeték el-elvétve még most is, belkormányzati és nevelésügyi felhatóságát az egyházi főtanas gyakorolta. Különössé tette emez ev. ref. egyh. főtanas eljárást és szerepkörét gyakran az, hogy azon időben, midőn Erdélynek reformatus fejedelmek voltak, az majdnem azonos volt a fejedelmi főtanascsal. Ezen időből származott, hogy az erdélyi ref. egyh. főpápa, ki maga nem egyszer szerepelt a fejedelmi tanácsban, egy csodás anomáliaként, a mi egyébiránt az anglican egyházban is föltalálható, püspökök nevezetett el, és nevezeték ma is. A fejedelmi kornak megszűnté után, a királyi főkörmányszék tanácsosai közül a ref. valláson levők a reformatus status fögöndnokainak szokat megválasztatni; és közöttük a hivatalban idősebb volt az egyház főtanaselnöke. Mint reformatus királyi főkörmányszéki tanácsos 1840-ben Mikó is megválasztott fögöndnoknak, status curatornak. Még azelőtt, 1838-ban választott pedig meg a nagyenyedi iskolának, azon iskolának, melynek egykor növendéke, később büszkesége vala, fögöndnokává.

Az erdélyi egyház kerület első fögöndnokává ugyancsak b. Kemény Ferencz halálával lett és míg ő élt, az egyház kerületi közigazgatás vezetésében nem munkálkodott annyit, mint az első fögöndnok; tevékeny részt vett azonban abban és nevelési ügyeiben senki sem tett, nem áldozott annyit, mint Mikó. Mert meggyőződése volt, hogy a tudomány hatalom, és mélyen érezte, hogy fájunk csak úgy lepes körös történelmi hivatásának megfelelni, ha hazánkban a fölvilágosodás fátyláját előhordja. — Az 1849-ik évi januárban föludt n-nyenedi ev. ref. főiskolának nagy könyv- és ásvány-gyűjteményeket ajándékozott, a kolozsvári fötanoda felségállására 4000 forintot adományozott; a sepsi-szt.-györgyi négy gimnasiunusi osztály reform. iskola alapítókéje gyarapításához 2000 forinttal járult és kieszakoztatta a kormánytól az iskola meggyöbbitása jóváhagyását, miért Háromszék hozzá hálafeliratot intézett és abban őt a „székelység atyjának” nevezte. Továbbá a Kolozsvárt föállítandó teológiai seminarium részére 4000 forintot adott, és hogy életének legutolsó közgyűi tényére térjek ismét: a sepsi szentgyörgyi iskola részére 60 ezer frtot hagyományozott. Valóban fejedelmi bőkezűség vallás felekezetének nevelési ügyei iránt. És mindezek az 1848-on innen való időre esnek; és mindenik adomány háttérben helyes politikai tapintat és erős nemzetiségi ösztön rejtőzik.

Fennebb említém Mikó grófnak az irodalom körüli munkálkodását. „Meg vagyok győződve — mondja egyhelyt, — hogy mostaság a magyar nemzenek két legfőbbé hasznos munkás osztálya van: egyik, mely irodalmát, másik, mely földjét műveli. Amazok által szellemileg, ezek által anyagilag erősödik és áll lábra ismét a megtántorodott nemzet.” Mennyire más fölfogást, egészen új álláspontot jeleznek eme szavak, mint a 48 előtti erdélyi fölfogás volt, mely a jogok fontartására, a szerelm orvoslására fordította föfigyelmét! Miután maga közvetlenül földmíveléssel nem foglalkozott: fordult a tolhoz.

És irt maga részint önálló munkákat, részint összeállított, közrebocsátott történelmi adatokat. Amazok közé tartoznak: „Erdély külön válassa Magyarországtól”, mely munkájával akadémiai székét foglalta el, „Bod Péter élete és munkái”, továbbá „Benkő József élete és munkái” stb.; ezek közé: az „Erdélyi történelmi adatok”, melyekből 1855-től 1858-ig három kötetet adott át a közönségnek. És e művek becsesek tudományos és irodalmi tekintetben: nem egy újgazságot derítenek föl, új szempontokat tüntetnek elő, régi adatokat, veszendőnek indult okmányokat adnak közhasználatra, mentenek meg az enyészettől. De a legértékesebb ama művekben a szellem, a törekvés a nem lobogón lángoló, de intenzív tűzzel melegítő lelkesedés, mely azokban a szerzőt jellemzi.

(Folytatása következik.)

Törvényszéki csarnok

Thury György meggyilkoltatásának

b ü n p e r e

a k.-vásárhelyi kir. tszvék előtt 1877.

Jan. 26-án.

(Vége.)

Elővezetik Kocsis Mihályt. Ez is jól megtermett legény, 25 éves, reformatus, irni, olvasni tud, feddhatlan, de ezt már nem lehet szelid kinezésének mondani, hanem előálló álla, meglehetősen mélyen fekvő, villogó szeme, teljesen összenőtt szemöldöke önkénytelenül óvatosságra intik az embert, hogy evvel a fraterrel nem jó érintkezni, és midőn beszél s stylizál, csakhamar észreveszi az ember, hogy afőle népbírbunnal van dolga, ki azt hiszi önmagáról, hogy nagy dolgokra lenne hivatva. Ily irányú hűstetekre megvan benne minden kellék; látszik, hogy álnok, ravasz, de amellett határozott s elszánt is.

A Botos által elmondottakból csak annyit ismer be, hogy a gyilkosság estéjén a Thury György konyháján volt ő is a Botos társaságában s pedig azon célból, hogy köszönje meg a maszkruhákat s bement, mert Botos hívta; elismeri, hogy Botossal együtt mentek haza, de tagadja, hogy gyilkossági szándékot fejezett volna ki Botos élt, ő lefeküdt, a házól nem jött ki s jó reggel az erdőre ment, de nem igaz, hogy ottan Botos előtt a gyilkosságot beismerte volna; ötlet ártatlanul fogták el s tartják fogva.

Előül szembesíti Kocsist Botossal s utóbbi szemébe mondja Kocsisnak mindazt, a mit e tárgyban vallott volt.

Kocsis többször félbeszakította Botost, de nem azért, hogy magát mentse, hanem hogy guynyolódjék; mert teljes guynynyal mondogatta: „Csak mondjad — mondjad, úgy látom, jól tudod”, s ilyenkor egy sokat mondó mosoly jött arcán.

Neki is a fejse és a kendő előmutattatnak, mire feleli, hogy egyiket sem ismeri, soha sem látta.

Bevezetik Orot Istvánt. Egy fiatal 20 éves legény, a gyilkosság idejében a Thury-udvarban bérés, másnás reformatus, feddhatlan, olvasni, irni nem tud. Az igazság kimondására figyelmeztetvén, a dolgot úgy adja elő, hogy a történet estéjén a házi kisasszony egy levelet adott által neki avval a rendelettel, hogy keresen valakit, aki Szent-györgyre menne s ezt a levelet a postára feltenné; ő keresni ment, de senkit nem kapott, azért visszament az udvarba, hogy ezt jelentesse levelet visszaküldje. Mikor a konyhába akart volna nyitni, annak ajtaját zárva találta, de abban a pillanatban megnyílt, maga Thury ur nyitotta meg s azt mondotta: „No itt meleg van, kapcsádat száritarhatod”, s avval bement az urakonyha mellett volt hálósobájába. Ő, Orot száritani kezdte, a bocsorát, s nemsokára benyitottak hozzá Botos Zsiga és Kocsis Miksa, kérdezték: lefeküdt-e? — s midőn mondá, hogy igen, Botos szívtart csinált magának s azzal elmentek, de ő is ment velők az udvarra, ott elváltak; Botos és Kocsis a kis kapun kimentek, ő pedig ment az istállóba s lefeküdt.

Előül azon kérdésére, hogy tehette azt, hogy a konyhát és az ajtót záratlanul hagyja, azt felelte, hogy nem akarta az urat felkölteni, de különben is csak azon évtben szegődött az udvarba, még nem tudta a házi rendet.

A gyilkosságra vonatkozólag mit sem akar tudni.

Következett a tanu kihallgatás. Első tanu Barti Viktoria akkori szolgálo csak annyit tud mondani, hogy azon éjszaka 11 óra tájt feködtek le; ő még más két szolgálatársával a nagyságos asszony hálósobájában aludtak, minekelőtte bementek a konyhaajtóra a rudat feltették. Reggel mikor kijöttek, a konyhaajtót nyitva találták s még körül nézett, hogy valjon nem veszett-e el valami; de csakhamar megnyugodtak, semmi sem hiányzott; későbbben kijött a nagyságos asszony s figyelmeztette, hogy lassan járjanak, nehogy az urat ki az előtti napon s éjjén K.-Vásárhelyt volt, nem aludt — felébresszék.

Csak azután későre ugy 8—9 óra közt, mikor a nagyságos asszony az urat költötte, vették észre a borzasztó eseményt. Megjegyzni e tanu, hogy a konyhából nyílt ur szobájára zárva nem volt, azon zár sem volt, a melegt is a konyhából kapta; a család többi tagjai onnan jó messze

a nagy ebédől keresztül s így a harmadik szobában háltak.

Második tanu Zsidó Julis, szíutén szolgálo akkori időből, megerősíti első tanu bementését, egyebet nem tud mondani.

Harmadik tanu Barti Veronika, akkoron dajka az udvarban, csak azt tudja a mit az előtte kihallgatott két tanu mondott.

Negyedik tanu Kocsis Ferencz szatócs Málnason, azt vallja, hogy azon napon este boltjában volt Kocsis Mihály vádolt; nemsokára oda jött Mihály Elek, aki azelőtt való nap a másnási erdősabályozás ügyében Thuryval együtt K.-Vásárhelyt járt, s kérdezte ő s Kocsis is, hogy mit végeztek? Mihály Elek azt felelte, hogy: „Ha ügyes emberek nem leszünk, baj lett volna.” Erre azután vádolt Kocsis Mihályt azt a megjegyzést tette: „Ezt mind az a gőgös Thury csinálja, nem volna kár a házából kibuzni, de még nem késő!”

Vádolt Kocsis Mihály tagadja, hogy ilyen nyilatkozatot tett volna s azután is a mellett marad, hogy tanu neki a mondottakat szemébe mondja.

Ötödik tanu Mihály Elek azt mondja, hogy azt a nyilatkozatot, melyet Kocsis Ferencz hallani vélt, ő nem hallotta, hanem igenis hallotta, hogy vádolt Kocsis Mihályt azt mondotta: „Még is sok kutyaságot csinált Thury ur!”

Vádolt Kocsis nem ismeri el, hogy ezt a nyilatkozatot is tette volna, nem ismeri el a Mihály Elekkel szembesítés után sem, hanem elismer annyit, hogy mondotta: „Sok igazságtalanság történik ebben a faluban.”

Hatodik tanu Botos Ferencz, a vádolt Botos Zsiga édes apja az elémutatott fejszéről azt állítja, hogy nem óvák, nem ismeri; a gyilkosságról semmit sejt tud.

Hetedik tanu Szakács Mihály, akkoron kocsis az udvarban, azt vallja, hogy azon éjen Olt szemén volt, s midőn bajnalban hazajött, bérés Orot Istvánt nem lefeküdt, hanem fölöltözve kapta az istállóban, az istállóajtót nyitva.

Orottal szembesítettétvén, Orot állítja, hogy le volt feköve, hogy az ajtót Szakács kopogtatására nyitotta meg.

Nyolczadik tanu Rákis József oltszemi lakos bizonyítja, hogy Szakács Mihály a gyilkosság éj-jelen nála volt, — lefeküdt; de mikor távozott, nem tudja; hiteltől kora reggel.

Kilenczedik tanu Mihály János honvéd elismeri, hogy vádolt Kocsis Mihálylyal egy időben volt a Kocsis Ferencz boltjában, de szájából Thury urat érdeklő nyilatkozatokat, fenyegetéseket nem hallott.

Tizedik tanu Kovács Dénes azt vallja, hogy ő itt fogva lévén, egy alkalommal vádolt Orot Istvánt neki azt mondotta, hogy Botos Zsiga mondotta, miszerint mondja azt, a mit ő mondott; de ő, Orot, nem mondhatja, mert nem tudja.

Erre Orot azt mondja, hogy amit tanu állit, soha sem mondotta, de Botossal sem beszélt; hasonlólag Botos is azt mondja, hogy Orottal nem beszélt.

Tizennegyedik tanu Lénárd Imre állítja, hogy itteni fogságában egy szobában volt Botos Zsigával, aki neki azt mondotta, hogy egy magyarországi ember tanította arra, hogy valljon Kocsis M.-ra, ha nem hibás is, mert így bizonyosan megszabadul.

Vádolt Botos szembesítettétvén tanuval, tagadja a tanu által mondottakat s megjegyzi, hogy épen ellenkezőleg tanu bizatja, hogy Kocsist ne nyomja, segítsen az éln, ne a boltan.

Következnek a felolvasások:

I. Olvastatott a néhai Thury György özvegyének vallomása; ebben Kocsis Mihály és Botos Zsigmondot tartja tetteseknek.

II. Felolvastatnak a bírói szemlérlől, bonczoláslról felvett jegyzőkönyvek és felmutattatnak a szemlelajzok.

III. Orvosi vélemény a fejszén és zsebkendőn észlelt vérfoltokról; az orvosi vélemény a vérfoltokat emberi vérből származottaknak lenni állítja.

IV. Ez orvosi vélemény a kolozsvári orvostudományi kar által felülvizsgáltatván, véleményezteteli, hogy „a fejszén és ruhán vér nem mutatható ki.”

Az erkölcsi s vagyoni bizonyítványok felolvasása után előülő a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítván, felhívja az ügyészséget indítványának megtételére:

Algyűész Kabos Sándor kéri Botos Zsigmond és Kocsis Mihályt az orgyilkossági bűntettben mint közvetlen tetteseket és Orot Istvánt mint bűntársat bűnösöknek kimondani s a két első élet-hossziglani, Orot Istvánt 20 évi, hetenkint egy napj börtöl súlyosított börtörré itélni, velők a kárt s költséget megtéríteni.

A Kocsis Mihály és Orot István védője ügyvéd Tóth Mihályá vendencei ellen emelt vád alanyi tényálladékat perrendszerezleg bebizonyítottak nem találja s azért Kocsis Mihályt a b. t. 287. §. értelmében. bizonyítékok előtelensége miatt, Orot Istvánt pedig a 288. §. értelmében vád alól felmenteni kéri.

Botos Zsigmond védője ügyvéd ifj. Szabó Dániel vendenceit a 288. §. értelmében a vád alól felmenteni s ártatlannak nyilvánítani kéri.

Erre visszavonult a törvényszék s rövid fél-órai tanácskozás után az előülő kihirdeti a következő ítéletet:

Málnási Kocsis Mihály, Botos Zsidmond és Orot István az ellenök orgyilkosság bűntette miatt emelt vád alól a b. p. t. 287. §. értelmében bizonyítékok elégtelensége miatt fölmmentek kérs követelésével a polgári per útjára utasították.

Vádoltak a kihirdetett ítéletben megnyugosznak, azt megköszönik, ellenben a királyi ügyesség az ítélettel megelégedve nem lévén, az ellen folyamodást jelent.

Vádoltak a börtönbe visszakísértettek: s a végtárgyalás esti 6 órákor véget ért.

Logi rovat.

Semmitőszéki döntvények.

542-877. Kereskedelmi ügyekre vonatkozólag a magyar és külföldi honpolgár közt létesült szerződésében nem szabadon választandó, hanem bizonyos kivételes bíróság köttetvén ki, — azon körülmény, hogy a kikötött bíróság ítéletei az illető külalamban végre nem hajthatók, nem jogosítja a magyar hitelezőt arra, hogy külföldi adósait más rendes bíróság előtt perelhesse, mint a mely arra nézve illetékes lenne azon esetben, ha a szerződésben a kivételes bíróság ki nem köttetett volna.

1105-877. Valamely bejegyzett, de később feloszlott társas cég irányában keletkezett kereskedelmi igények érvényesítése, a felosztás utáni is, a kereskedelmi bíróság illetőségéhez tartozik.

23275-866. Alperes a per folyamában elhalálozván, annak özvegye, mint kiskorú gyermekei természetes és törvényes gyámja csak úgy folytathatja a pert, ha gyermekeit megnevezi, s ez nem történvén a bíróság a hiányt nem pótolhatja, hanem az eredeti alperes irányában hoz ítéletet, az ítélet megsemmisítendő.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. febr. 6.

— **A. Maria Valeria** árvaházárváinak javára ismét egy kedves estét szerzett a kolozsvári közönségnek nőink kifogyhatatlan találékonysága. A három éves gyermekektől a 15 évesig s onnan egész az ös. behajló tatáig és mamáig a legválogatottabb közönség zsufolóság megtöltötte tegnap a tánczeremmét alakított színházat. Sok medicinae doctor és paedagogus ijesztgette ugyan diphteritissal és meghűléssel a szülőket, de azért mégis mintegy száz pár szebbnél-szebb apróság vett részt a mulatságban. 10 órákor indult meg a közönség roppant derűltsége mellett az apró dominókából és zarándokokból álló álarozos menet s repetest az atyák és anyák szíve örmében e gyönyörű kis csapat látására. Egy párszor megkerülvén a termet Hollender Márton ügyes vezette alatt tánczra kerekedtek a jövő reményei s miután a felhalmozott sok szép apró csecsebecsék is kisorsoltattak közöttük, a társaság legkisebbjei eltávoztak a tereméből s a már tánczolni tudó növéndékek foglalták el a tét, míg nem éjféli utána az idősebb ifjakat is magával ragadta a mulatság. Szóval a gyermekekből álarozosból és tánczosból egyszerre telt ki belőle. Mennyivel boldogtalanabbak azok a szegény atyákkal és anyákkal árvák, a kiknek javára tegnap annyi boldog gyermeknek szerezték jó szüleik egy pár mámoros órát. Ne feledkezzenek meg a kolozsvári szülők és gyermekek jövőre se boldog óráikban azokról a középutcazi házbán közösen nevelt árvákról.

— **Még néhány nap** s a farsangi idénynek vége. Bizony egyhangu, nyomott hangulatu, bágyadt egy tánczos-idény volt ez; csak szégyenre válhatott örömteljes, vig elődjének, mikor naponként egymást kergettek a zajosnál zajosabb nyilvános és házi bálók. Idényünk országzszerke hű képe volt ezuttal társadalmi viszonyaink nyomorúságainak. S tán sehol hibebb, mint városunkban; tánczoltunk, mulattunk ugyan, — már t. i. az, a ki; — hanem hát csak ópen azért tettük, hogy el ne felejtük: mi az a táncz, mulatság. Azonban mint halljuk, egy társaság legalább némileg ki akarja köszölni a kolozsvári farsang oszobait: egy nagy zárkörű bállal fogja bezárni a farsangi idényt. A rendezés élén városunk „jeunesse dorée-ja” áll, melynek tagjai a zárkörűség okából nem árulhatjuk el. De hogy körülbelül ez lesz a legjobb, a legsikerültebb mulatsága az idénynek: garantirozza a rendezők ügyessége. — Szombaton lesz a nöegyvet második álarozos bálja, mely — az előjelekből ítélve, — még nagyobb sikert fog felmutatni, mint az első.

— **A tordai szinpadon** — mint rendes levelezőnk értesít — folyó hó 4-én lépett fel először D. Boér Emma Nyéki J. színtársulatánál, Tóth Ede „Tolonez” című classikus népszínművében „Angyal Liszka” szerepében — közepes száma közönség előtt, — a mely szokatlan s nem nagyon hízog fogadtatás abban találja magyarázatát, hogy a vendégművész és fellépőt közvetlen megelőző este a tordai önkéntes tűzoltóegyletnek lévén rendkívül népes bálja: a közönség nagyrésze Morpheus karjai között nyugodta fárólalmait. D. Boér Emma művészi játékát — így szól továbbá levelezőnk — eléggé jellemzem, azt mondva: érzésből játszott. Megható volt a többiek között különösen azon jelenete, a midőn a mostoha sors igazatlan csapásaitól kinos-sá vált életét megvuna: bor közé vegyített méreggel akar véget vetni szenvedéseinek. E jelenetet akkora drámai erővel játszotta, játékában

annyi plastikai szépség uyilvánult, hogy nem csoda, ha közönséget egészen magával ragadta. szóval, a darab drámai momentumainál tudta művészi tehetségét igazán érvényre emelni s ha tást kelteni, mintegy jelezve azáltal a tét, a mely D. Boér Emmát valódi szerepkörre, a drámára utalja és hívja fel. Kedvesen lepett meg B. E. egy néhány dallal is, a melyben — habár nem rendelkezik nagy hanganyaggal — a keblében zajongó „édes-keseri” érzeményeket eléggé kellemes csengésű hibátlan hangokon igyekezett „kibeszélni”, méltó volt a tapsokra, a melyekkel jutalmazva lett e tekintetben is. Holnap (február 6.) a „Lovoodi árvában” fog vendégművészönnk másodsor föllepni s ezenkívül még kétszer, a melyek közül egyike föllépte a Csiki G. „Jóslatában” leendő (N. A.)

— **M. vásárhelyi hírek.** A szeszre s különböző italnemekre felügyelő háromtagu bizottság január havában 2100 frt tiszta bevételt tudott felmutatni. Ugy látszik, hogy a keblit kezelés előnyösebb a bérleti kezelésnél. — A Holt-Maros jegén élénk társaság élvezi a jég-sport örömeit. E hó 4-én a mindeandapi egyformaság programját megváltoztatták s zene mellett mulattak. — Az iparosok által létesítendő köz-mívelődési és betegsegélyző-egylet e hó 4-én tartotta meg közgyűlését Szabó Lajos nyomdász kor-elnöksége alatt.

— **Szolnok-dobokamegyi idény** Simo Lajos orsz.-képviselő b.-pojánai hajlékában a napokban igen kellemes időtöltés volt. Jelen voltak br. Bánfi Dezső, gr. Konis Vik'tor, Pável Mihály püspök, br. Horváth Samu, Desewffy Mihály, Keul József, Keceli Sándor és Ferencz, Gyárfás Ferencz stb. Mig a társaság egy része bizalmas társalgás közöt töltö az időt; azalatt a társaságnak vadászattal kedvelő tagjai, visszatérve kirándulásukból, már feltérített asztalnál édesen pihenő ki fárólalmaikat. Megható volt, midőn Pável Mihály szamosujvári g. cath. püspökre emeltek poharat, s a lelkes „éljen” a valódi tisztelt kifejezése volt.

— **A diánna fürdő** gőzfürdőjének aligha van jobb idénye, mint a téli hónapok s különösen a farsang. Persze ez még nem jelenti azt, hogy közönségünk eléggé tudná méltányolni, kellő pártolással és igénybevételével, az igazgatóságnak e fürdő kényelmes berendezése érdekében kifejtett áldozatkészségét; hanem annyit mindenesetre jelent, hogy a farsang alatt örvend a gőzfürdő legnagyobb látogatottságnak; különösen népes a báléjeket követő reggeleken, midőn az éj mámorát, a táncz és virasztás okozta lankadságot, egyszóval a „Katzenjammert” leghathatósabbban a gőz-fürdő üdítő gőzével lehet ellensúlyozni. Legközelebb egy cél-szerű készülékkel gazdagította az igazgatóság a fürdőt; ez egy elektrizáló apparatu, mely a gőzfürdő egyik mellékszobájában van felállítva, ahol tetszés szerinti erőfokozatban minden vendég igénybe veheti. Ajánljuk a fürdő látogatóinak figyelmébe, kivéve azonban a bálózó ifjuságot, kiket ügyis egész éjjel villanyos keresztútban tartottak a bálkirálynők szép szemei s így aligha lenne tanácsos a fürdőben újabb villanyos fluidumban részeseülni, mert a sok a jóból is megárt.

— **Szolnok-Dobokamegye** rendkívüli közgyűlése, folyó év és hó 15-én, állandó választmánya ülését pedig ugyan e hó 12-ik és következő napjaira az alispán: Szarvadi Pál által egybehivatván, a rendkívüli közgyűlés tárgyait: 1. A 1876. évi törvények kikirndetése, 2. A kataszteri becsöl-járáásoknak az 1876. évi XXXIII. t. cz. alapján történt új beosztása folytán, a járási kataszteri bizottságoknak ujjonnan alakítása; 3. Az 1876. évi XXVIII. t. czikk 8-ik §-a értelmében, a törvényhatósági népnevelési bizottság megalakítása; 4. A törvényhatósági létenyésztési bizottság megalakítása; 5. Belügyi m. kir. miniszternek a megyesszervezeti szabályrendeletére vonatkozólag tett észrevételei; 6. Ugyanannak a megye 1877-ik évi költségvetési előirányzatára tett észrevételei; 7. A megye közönségének a „Magyar történelmi tárulat”-nak alapító tagjai sorába való helépése iránti felhívása; 8. Zemplén-megye közönségének a keleti bonyodalmakkal szemben elfoglalt álláspontja iránti felirata; 9. Füzes-Szt.-Péter községi képviselő testületének a község törzsvagyont képező 2530 frtról szóló államkölesön kötvénynek kieserölése, illetőleg eladhatása iránti folyamodványa; 10. Kerlési járás szolgabírójának Árekalja községe, egy elégett erdejének eladhatása tárgyában mult évi december 30-án 76 jegyzőkönyvi szám alatt kelt megyebizottsági határozat visszavonása iránti feltérjesztése; 11. Bálványos-Váralja község képviselőtestületének az ottani állami elemi népiskola költség fedezetelésére az államtól kölcsön vett 16000 frtról szóló kötelezvény jóváhagyása iránti előterjesztvénye; 12. Péter Antal apa-nagyfalusi lakosnak az ottani képviselőtestület által Oleoer Juon határfelügyelő lakhelyének Apa-Nagyfalu községébe leendő áttétele iránti ügyben hozott határozat ellen közbevetett felfolyamodványa, és 13. Déás városában egy második gyógyszertár felállítása iránti folyamodvány fogják képezni.

— **A közoktatásügyi** miniszter leíratot intézett az egyházmegyei hatóságokhoz és tanfelügyelőkhoz, melyben fölkeri, hogy a kormányzatuk alatt levő egyházmegyében és tankerületekben a nép-illetőleg iskolai-könyvtárak létrehozását nagyhatalyú befolyásukkal s tekintélyekkel támogatassák és előmozdítsák; miután a miniszter tapasztalta, hogy a műveltségnek a nép közti

terjesztésére legbiztosabb eszköz a helyesen szervezett nép, illetőleg iskolai könyvtárak. Ez okból ajánlja, hogy a ponyva-irodalom tovább terjedése ellen mindent megtegyenek.

— **Vastagh György** jeles képirónkat egy tekintélyes külföldi lap fölkerlte, hogy készítsen rajzokat Petőfi néhány költeményéhez. Elvállalta a megbízást s „A faluban utcazhosszat” című dalhoz már rajzolt isegy jellemző képet.

— **Uj művek.** Megjelentek s beküldettek: Dalgyűjtemény. K.-Vásárhelyi Földes József s Demeter Róberttől Bucsánszky Alajos kiadásában megjelent és a fenti gyűjtőknél kapható: „Emlék”. A legszebb magyar dalok válogatott gyűjteménye. Ez I. füzet 150 ismert mrgyar dalt tartalmaz hangjegyezve. A dalkedvelők figyelmébe ajánljuk ezen munkát. melynek ára is igen olcsó u. i. 1 forint 20 kr. — „Nőtan vagy az asszonyi hivatás tudománya.” Iskolai taanulmányul (sic!) írta Kálmiczky Endre. Soha ennél felületesb, együgyűbb irodalmi férczelmény nem látott napvilágot a magyar könyvpiacon. Egy minden gondolkodás, tanulmány és rendszer nélkül össze-férczelt valamia miről nem tudhatni, hogy tulajdonképmi akar lenni: erkölcsotan, paedagogiai mű, vagy u. n. illemtan. S egy ilyen „mű”, ha igazat szól a czimzapl, V. kiadást is megérhetett.

— **Halálozás.** Novák Anna, már özvegy Placsintár Jánosné, a maga és a megboldogultnak testvérbátyja: Placsintár István, nejével és gyermekeivel: Placsintár Dávid, Placsintár Veronika; sógornéja: Novák Veronika, férjezett Jakab Bogdánné: Novák Mari, férjezett Novák Dánielné és gyermekei; Novák Károliana, férjezett Markovits Fándorné és gyermekei; ugy minden közeli és távoli rokonok nevében mélyen megsomorodott szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, gyöngéd rokon és hű testvér Placsintár János folyó év febrnár hó 4-én délután 1 és fél órákor életének 69-ik, boldog házasságuk 42-ik évében hosszosan tartó betegeskedés folytán széhhűdés következtében megszűnt élni. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 6-án délután 3 órákor fognak bekrátyutca 4. sz. saját házukba a római kath. szertartás szerint a közös sírkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni; lelkiéért pedig az engesztelő szent mise áldozat e hó 7-én délelőtt 10 órákor fog a T. P. Minorita egyházában az egék urának bemutatattatni.

A „KELET” magán-táviratai

Feladottak Budapestben feb. 6 d. e. 10 ó. — p. Ékezett Kolozsvárra feb. 6 d. e. 11 ó. 50 p.

Konstantinápolyban nagy reakció tört ki. Midhat nagyvezér elesapott és száműzetett: Edhem basa lett a nagyvezér, ki a szultán bátyjának, és az ő törökpárt-nak tehetségtelen eszköze. Kadry bey lett az államtanács feje, Dzsevdet basa belügyér, mely egészen uj állás. Adossidesz effendí külügyminiszter, Musz Toszerája-va Ohamel a kereskedelmi miniszter, Haszsim a drinápolyi kormányzó pedig igazságügyminiszterré nevezetett. Hadék, a nonsi nagy követ a dunai vilajet kormányzójává nevezetett ki. Az utóbbi kinevezés concessiónak tekintetik a bolgárok számára, de a többi miniszter mind tehetségtelen. — Vámbéry Armit, ki a keleti ügyben szakértő, megkérdezővén a válság hordereje iránt, ő átmenetet lát benne az Oroszország előtt való meghunyászkodásra és a reakcióra.

Konstantin orosz nagy herczeg Berlinbe ment, Ignatieff Bécsben két napot tölt, monarchiákat az oroszok által már elhatározott orosz-török háboruban teljes semlegességgel akarja lekötöni.

A banktárgyalásban a két kormány a központi választmány összejelítésében nem közeledik; a végelöntés holnap történnik meg a királynál. Minisztereink magukkal vitték a lemondást.

A konstantinápolyi küldöttség vasárnap délután érkezik meg; fogadtatásukra nagy előkészület foly a polgárok között.

CSARNOK.

A hazugság.

M. A. Weber után.

Kompolyth G.-tól.

(Folytatás.)

Hazugoknál van helyén a szegyet szegyet törvénye. Ha azt mondja, hogy egy embernek a bánat egy éjen át megszükkítette haját, annak mondjuk el, hogy nekünk a félelem szénefekete parókánkat öszitette meg; és a ki olyan káposzta fölöl beszél nekünk, mely alatt egy huszár lovasolt megpöhent, annak mondjuk meg hogy láttuk az ahoz való üstöt csinálni, mely oly nagy volt hogy az azt készítő munkások egy más kaplácys útseéit nem hallhatták meg. A ki olyan flótást emleget, ki azes szétrepesztani flótáját, annak mutassuk be azon hajlót, ki vadászkürtjét oly egyszerre fújta mint egy orgona sip. Ki a torony tetején legyet lát, kénytelen a másiknak elhinni, hogy zsongni hallja, s ha távcsővel igen dicséri, el kell hallgatni a látszerész öndicséretét is ki készítményéről azt mondja, hogy annyira közellett, hogy az egy órányi távol templomból még a karéneket is meghallhatja.

Vannak emberek, kik egy mesét annyiszor mondanak el magukról, hogy később maguk sem képesek a hazugságot megkülönböztetni a valótól. Legtöbbsnyire az élesen és élénk képzelődéssel bíró emberek lesznek hazugokká.

A hazugságnak titokteljes csábjaít leginkább az önfüggyelők (Lavater) tudják és ösmerik legjobban; könnyen észrevevessük ezt életleírásaik és jellemrajzaikban.

Harczteri tudósítások az orvosi véleményekkel sokban egyeznek meg. Ha fölépül a beteg akkor az ő érdemük, ha pedig meghal, akkor az előre látni való volt — ök is megmondták. A harczteri hazugságoknak különben azon előnyük van, hogy hadicselnak is tekintethetnek.

Neves és ismert hazugok végre is oda-jutnak, hová az, ki igazat mond; ha annak, a mit mondanak, az ellenkezőjét vesszük, megtaláljuk az igazat. Van egy talány: egy vak látta, egy sánta megfogta, egy süket hallotta és egy meztelen zsebredugta. Mi az? Egy hazugság! Hazugokra még legtanácsosabb titkainkat bízni, mert ök egy sem találhatnak hiteltre sehol és a britt Jury egy tényt illetőleg töredelmes vallomást tevő rablőrä kimondá a not guilty-t*) mert az egész környékben legnagyobb hazug hírében állt.

Nem minden hazugot lehet egyhamar megfogni és meddig nem vezetnek az orrunknál fogva, meg megösmérjük öket; de azért a legtöbbnek phisionomiai ismertető jelei vannak, melyekről könnyen rájuk ismerhetni. Ime a gyakoribbak közül néhány. Az egyik hunyorgat szemével, a másik az égre, a harmadik a földre néz, a negyedik öltözékével bibelődik, míg az ötödik köhécsel stb.

Az egyedüli vizsgáztalás, hogy soknak mindennapi kenyérkeresete a hazugság és senki nincs közelebbe azokat elhinni; mulattatnak minket, és az emberi természetnek nem egy meztelen helyét takarják el, azonkívül pedig örvendetes jelei annak, hogy az igazság még sem tűnt el egészen a földről épen úgy, a mint a sok csod és bukás azt bizonyítja, hogy vannak becsületes emberek is, kiket meg lehet csalni.

A hazugság utálatos, az igazság pedig veszedelmes dolog; datur tertium***) a hallgatás.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A kolozsvári takarékpénztár 1877. január havi üzletforgalmáról.

Bevétel: 366 betét után 84,308 frt 66 kr, visszafizetett váltók 145,045 frt, visszafizetett előlegek 1200 frt, befizetett kamatok váltó s előlegek után 3938 frt 79 kr, illetékek 864 frt 57 kr, jelzálogkölcsönök után befizetett kamat 3022 frt 50 kr, értékpapírok után befizetett kamat 60 frt, házber az intézet saját házai után 1150 frt, államilleték előlegek után 10 frt 5 kr, összesen 238,984 frt 57 kr.

Pénztári maradvány 1876. december 30-ról 225,698 frt 62 kr. Főösszeg 464,683 forint 19 kr.

Kiadás: Visszafizetett hetétek s tökécsített kamatok 263 tétel után 92,131 frt 73 kr, betéti folyó kamatokra 29 frt 90 kr, leszámított váltókra 139,070 frt, előlegek értékpapírokra 3500 frt, jelzálogkölcsönökre 8000 frt kezelési költségekre 60 frt 45 kr, tiszti fizetésekre 753 frt 32 kr, napi biztosi díjakra 78 frt, jövedelmi adóra 182 frt 58 kr, bélyegilleték betéti kamatok után 90 kr, államilleték előlegek után 10 frt 5 kr, összesen 243,816 frt 93 kr.

Pénztári maradvány január hó 31-én 220 ezer 866 frt 26 kr. Főösszeg 464,683 forint 19 kr.

Kolozsvárt, 1877. jan. 31.

Kimutatás.

A Bethleni takarékpénztár 1877. január havi üzletforgalmáról.

Bevétel: 1876. decz. 31 pénzkészlet 1669 frt 94 kr, betétele 14 t. u. 2573 frt 4 kr, visszafizetett váltók 17,814 frt 50 kr, jelzálog 23 frt 50 kr, kamatok 537 frt 65 kr, díjak 187 frt 5 kr, viszleszám. váltók 11,800 frt, könyvdijak 60 kr. Összesen 34,609 frt 28 kr.

Követel: Kivett betétek 19 t. u. 2278 frt 84 kr, leszám. váltók 17,690 frt — kr, viszleszám. váltók 12,380 frt — kr, viszleszám. váltók kam. 141 frt — kr, állam és bélyeg illeték 53 frt 23 kr, tiszti fizetések 176 frt 99 kr, üzleti költség 261 frt 90 kr, napi biztosi díjak 13 frt — kr, kifizetett osztalék 59 frt 10 kr, január 31-ről pénzmaradéak 1555 frt 22 kr, főösszeg 34,609 frt 28 kr.

Bethlen, 1877. jan. 31. Bernády Dániel, Csűrös József, Bíró Gyula.

Erdélyi piacok árjegyzéke.

— **M.-Vásárhely** piaczárjai febr. 1-ről, 1876. egy hectoliter Tisztabuza 3 frt — kr, rozs 5 frt 50 kr, elegybuza 5 frt 50 kr, zab 2 frt 30 kr, 100 kgr. széna 2 frt 30 kr, alomszalma — frt 40 kr, zsupszalma — frt, 60 kr, egy köbméter fa nem usztatott 3 frt 80 kr,

*) ártatlan.

**) van egy harmadik.

usztatott 2 frt 20 kr, egy kgr. fagygyugyergya öntött 60 kr. nyújtott — frt 58 kr, marhahus 34 kr, konyhaliszt 12 kr, Rizs 32 kr, 1 liter gyöngykása 32 kr. borsó 16 kr, lenese 16 kr, paszuly 14 kr, köles 16 kr, egy hectol. burgonya 2 frt 50 kr, 100 kgr. savanyu káposzta — frt — kr, egy kgr. só 9 kr. disznózsir — frt 90 kr, színzsir 1 frt — kr, bors 1 frt — kr, hagyma. 10 kr, fokhagyma. 20 kr.

— **A tordai** piacz árjegyzéke: febr. 3-ikán 1877: Egy hectoliter tisztabuza 12 frt kr, elegybuza 7 frt, — rozs 4 frt, 50 törökbuza 2 frt, 50 zab 3 frt, — paszuly 4 frt 50 kr, pityóka 2 frt 50 kr, Egy m. másza széna 2 frt — egy kalagya szalma 35 kr, — egy m. másza alomszalma 35 kr, — egy m. másza szalonna 72 frt, — egy kilo disznózsir 48 kr, — egy m. másza turó 56 frt, — egy kilo disznóhus perzselt 48 kr, marhahus 34kr, — 1 öl búkkfa 11 frt 10 kr, — 1 öl fényófa 7 frt 50 kr.

— **Sz.-Régeni** piaczi árak 1877. feb. 1-ről, egy hectoliter tisztabuza 8 frt 90 kr, rozs 6 frt 60 kr, elegybuza 6 frt 50 kr, zab 2 frt 80 kr, 100 kilo széna köve 2 frt. 90 kr, alomszalma 1 frt 40 kr. zsupszalma — frt — kr, egy köbméter fa usztatott 2 frt 40 kr, 1 kilogramm fagygyugyertya öntött 64 kr, marhahus 36 kr, konyhaliszt 12 kr, rizs 36 kr, 1 liter gyöngykása 28 kr. borsó 20 kr, lenese 21 kr, paszuly 8 kr, köles 16 kr, hectoliter burgonya 5 frt — kr, kigr. kósó 3/4, kr, disznózsir 1 frt 20 kr, bors — frt 90 kr, hagyma 6 kr, fokhagyma 34 kr.

— **A n.-enyedi** piacz árai febr.. 1-ről 1877. Egy hectoliter Tisztabuza 9 frt — kr. rozs 6 frt — kr, elegybuza 6 frt 60 kr, zab 2 frt 68 kr, 56 kgr. széna 3 frt 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 1 frt 20 kr, egy köbméter fa 2 frt 35 kr. egy kgr. marhahus 26 kr, konyhaliszt 20 kr, rizs 40 kr. disznózsir — frt 90 kr, Bors 1 frt 12 kr. hagyma 6 krajczár, fokhagyma 8 kr. Egy liter borsó 12 kr, lenese 15 kr, paszuly 7 kr, köles 21 krajczár, egy hectoliter burgonya 3 forint

— **Besztercze** piaczi árjegyzék 1877. jan 29-én: 1 hectoliter tisztabuza 9 frt — kr, elegybuza 4 frt 60 kr, rozs 4 frt 50 kr, zab 2 frt 10 kr, törökbuza 3 frt — kr, paszuly — frt 12 kr, pityóka 2 frt 40 kr, 1 liter borsó 12 kr, kilogram marhahus 28 kr, 1 kgr. szalonna 2 frt 60 kr, 1 kalagya zsupszalma 2 frt 20 kr, alomszalma — frt 90 kr, egy méter kemény tűzifa 3 frt, 20 kr, rizs 30 kr, gyöngykása 25 kr, lenese — kr, köles 18 kr, burgonya 2 frt 40 kr, kósó 9 kr, disznózsir 1 frt — kr, színzsir 70 kr, bors 1 frt 4 kr. hagyma 4 kr, fokhagyma 8 kr.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szardán február 7-én. 1877.

119. sz.

Béret.

KISÉRTÉS

vagy

A HÁZASSÁG ÖRVÉNYEI.

Feuiller Octave színműve 5 fely.

Kezdeté 7 órákor.

Távirati tudósítás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről február 3-áról.

Gabona	F a j	Ára 100 klg.	
		tól	ig
		frt kr	frt kr
Buza	bánsági tisztavidéki pestvidéki fehérmegeyi bácskai	—	—
Rozs	magyar	9 70	9 90
Árpa	takarmány	6 70	7 70
Zab	magyar	7 30	8 55
Tengeri	magyar	7 65	7 93
Repeze	bánsági másnömü káposzta	6 10	6 20
Köles	magyar	5 80	6 —
Szokvány (Usance)	buza tavaszra szállítandó Szept.—Oktre szállítan. tavaszra szállítandó	12 50	12 60
	roz. Májusra—junira szállít. káposzta Aug. Szept. szál.	6 52	6 60
	bánsági Jul. Aug. szállít.	15 1/2	15 1/2
Szesz (ny.)	100 liter százalékként.	25 80	30 25

Távirati tudósítás bécsi tőzsdéről.

Február. 5-én 5% Metaliques 63.—. frt Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 68.—. frt. Arany járadék 7470 1860-iki államkölesön 74.60. Bankrészvények 110 75 Bittelrészvények 843.—. London 148, 60 Ezüst 115.25 Cs. kir. arany 584. Napoleon'or 984 100 mark német-értékű 60.40.

Urbéri kötvények: Magyarország 123.—. Temesi 73.60 Erdélyi 72.—. Horvátországi 71.75

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

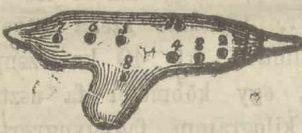
Békésy Károly.

(42) (1-3)
Haszonbéri hirdetés.

A kolozsvári ev. ref. egyház és főtanodai főtér 22. számú jelenleg Kallinka Vincze ur által haszonbérbe bíró közös lósbáza, a folyó évi április 24-én kezdve, három egymást követő évre, **folyó február hó nap 24-én délután** haszonbérbe adatik, zárt írásbeli ajánlat útján. A feltételek a bérbe adandó házról a Kallinka Vincze ur kereskedésében megtekinthetők.

(41) (1-10)
!! Óvás !!

Darab idő óta bécsi czégek valódi olasz **Ocarina** zenélőszereket hirdetnek, aminek következtében, a t. cz. közönséget csalódástól megóvándó, kénytelen vagyok kijelenteni, hogy

Ocarina

találmányom föléle — melyen jelenleg Párisban rendkívül sikerrel hangversenynek — **csupán Witte Ed. ur** Bécsben van, tehát minden földesért haszonbér gyártmány csak az én **eredeti** utánzása.

Tiszán hangolt hangszereim mindegyikén a következő gyári bélyeg látható:

Gius. Donati
INVENTOR E FABR. DUBRIO

tisztelettel
Donati Giuseppe.

Nyomatott és könnyen megérthető iskolai szerinti **műkedvelők** már 30 percz alatt, 30 avatlanok néhány óra alatt a legszebb dallamokat eljátszhatják.

Eredeti gyári árak nyomtatott iekolával együtt

Nr. I II III IV V VI VII
1 ft. 1.50, 2 ft. 2.50, 3., 4., 5., 6., 7.

Zongorakíséretre legjobban talál a Nro V.

Egy fűzet hangig, nem zenészek számára is alkalmas, Nro I. és II., mindegyik 12 dallamra a 40 kr.

Fűzetek **Osztrák-Magyarország és Németországra** nézve

WITTE EDE Bécsben, Stadt, verlagerte Körntnerstrasse 59.

Szállítás pontosan készpénz, vagy utánvét mellett.

Felajánlott valódi olasz hangszereim szilárdasága bizonyításáért, kötelezem magam, minden más felől földesért **ugyannevezett** Ocarina darabát Nro I-III VII ig 50 kr-ért szállítani; százával még olcsóbban.

Beyer M. és társa Bécsből VÁSZON- ÉS FEHÉRNEMŰ RAKTÁRA

és menyasszonyi kelengyék és fehérnemű nagytelepe.

Kolozsvárt, főter TAUFER-ház, 8. sz. (KRASSOWSKY-féle bolthelyiség.)

FŐRAKTÁR BÉCSBEN:

GYÁR:

RAKTÁR A TENGHEREN TULI SZÁLLÍTÁSRA:

Spiegelgasse, II. sz.

Gottweilgasse, I-ső szám.

Trieszt, Corso, 607.

Tisztelettel értesítjük a n. örd. közönséget, hogy az ideu is, az itteni piacon ismét egy **főüzletet** nyitottunk, melyben áruink ugyanazon **gyári árakon** mint bécsi raktárunkban árultatnak.

Az elismerés, melyet ezúttal a piacon áruink minősége és jutányossága által magának kivívott, felment bennünket minden öndícsesvástól, a csak annyit emelünk ki, hogy minden nálunk vásárolt, s tetszést nem nyert, vagy nem teljesen alkalmas áru nemcsak kicserélteik, hanem kívántra az érte fizetett teljes pénzösszeg vissza is adatik. — Ezen önkénytelen elváltat költségeitüknek biztosítékul szolgálhat minden vevőnek:

lelkiismeretesen jutányos árainkért.

Határozott árak!

Bécsi gyári árak!

Teljes MENYASSZONYI felszerelések 250—2000 forintig készletben vannak.

Méremenyiségért és minőségért jótállás vállaljuk, a netán hiányzó 1/2, méterért a fizetett ár visszatérítettük. — Megbízások bécsi gyárunk számára elfogadtunk és a legrövidebb idő alatt lelkiismeretesen teljesítettük.

gyári árakért.**ÁRJEGYZÉK:**

1/4 tucsat gyöles zsebkendő 95 kr.,
1 ft 40, 1.70.—4.
1/2 tucsat francia gyöles batisztkendő
2 ft., 2.50, 3—6 ft.

1/2 tucsat angol batisztkendő divatosb
színes körzettel, beszege és mos-
va 1 ft., 1.40.

1 darab zsebkendő a legfinomabb fran-
cia tüvegatisztól, bármily kézzel-
hímzett betűvel, lyukason beszegeve
80 kr., 1.20.

1 darab 30 rőfös vagyis 23 1/3 méter-
nyi jó házfűzőgyöles 6.50, 7.50, 9.

1 darab 30 rőfös 1/4 és 1/2 vagyis 23 1/3
méternyi legszebb szíleziái gyöles
10 ft., 11.50, 12., 12.50, 13., 14.

1 darab 30 rőfös 1/2 széles vagyis 23 1/3
méternyi legfinomabb szíleziái gyöles
15 ft., 16.50.

1 darab 50 rőfös 1/4 széles vagyis 39
méternyi valódi hollandi takács mun-
ka 21 ft., 23, 25, 28, 30, 37, 42, 50.

1 darab 1/2 és 1/4 valódi rumburgi
gyöles, 54 rőfös vagyis 42 méternyi leg-
nehezebb minőségű 22 ft-től egész
60 ft-ig. 1 tucsat gyöles zsebkendő
18 rőfös teljesen 4 ft 50 kr-tól, 12 ft-ig.

1 tucsat gyöles asztal-kendő 5 ftől 9 ft-ig.
1 darab 1/4 széles lepedő-gyöles szegés
nélkül 6 lepedőre 15 ft-től 18 ft-ig.

1 darab 1/2 széles lepedő-gyöles szegés
nélkül 6 lepedőre 18.50, 21 ft-ig.

Chiffon női és uri fehérneműeknek
a 26 kr., 40 krig méterenkint.
Asztalterítők minden nagyságban 1/2
1/2-ig 3/4 legjutányosabb árakon.
Gyöles damaszt-garnitúra 6—24 sze-
mélre, nagy választékban és rend-
kívül ártékú.

Női ingek.

Chiffon ingek 1 ft 10., 1.25.
" szép himvárással 1 ft 75 kr.
Egyszerűek, gyöles-fűzőingek 1 ft 50.
Fűzőingek, kézi himzéssel 2 ft 50.

Nőiingek jó hollandi, vagy nehéz rum-
burgi gyölesből, elől nyílással, vagy
a vállon gombolva kézhimzéssel
2.80, 3.30.

Finomabb nőiingek kézhimzéssel 3.50,
3.75, 4., 4.25.
Legfinomabb nőiingek külömbfőle 3 ft
80 kr., 5 ft.

Női nadrágok.

Egyszerűek 90 kr.
Szép egyenes szegésekkel 1 ft 20 kr.
Ábránd munkával 1 ft 50, 1.80.

Hímzett ékzetekkel és ábránd munká-
val 1 ft 80, 2.10, 2.50, 3.
Zsinor barchetből sima 1 ft 60 1.75.
Hímzett garnirunggal, vagy Piquével
disztve 2 ft 50, 2.75.

Női alsó szoknyák.

Egyszerűek 1 ft 60 kr., 2 ft.

Jó Chiffonból, ábránd munkával
2 ft 50, 3 ft 50 kr.
Hímzett ékzetekkel 4.50, 6.50.

Uszályos ruhák ábránd munkával,
ékzetekkel, vagy anélkül 4.50, 5, 6,
7.50, 9.

Alsóruhák zsinorbarchetből, sima 1.50,
2, 2.50.
Hímzett garnirunggal, vagy Piquével
disztve 3.50, 3.80.

Női háló felöltők.

Jobb Chiffonból, egyszerű 1 ft.
" ábránd munkával 1 ft 60.
Finom " hímzett ékzetekkel 2, 4.50.

Zsinor barchetből, sima 1.20, 1.75,
1.90.
Hímzett garnirunggal, vagy Piquével
disztve 2.90, 3.20.

Uri ingek.

Legjobb angol Chiffonból sima, vagy
ráncos 2, 2.50, 2.75, 3.
Jó hollandi, vagy rumburgi vászonból
3.80, 3.50, 4.

Uri alsónadrágok.

Legnehezebb rumburgi vászonból 1.50,
1.80.
Legnehezebb rumburgi vászonból fran-
cia Corzettel és gombokkal 1.80,
2.20.

Beyer M. és társa Kolozsvárt, főter 8. sz. Tauffer-ház.

DER APOSTEL PAULUS.

Sechs Vorträge gehalten von Moritz Schwalb. Dr. theol. Ára 1 ft 95 kr.

KOSMOLOGISCHE BRIEFE.

über die Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft des Weltbaues.
Von Hermann J. Klein. II. verm. Auflage. Ára 3 ft.

Studien und Kritiken,

von Bruno Meyer. Ára 5 ft 20 kr.

Das Buch von der gesunden und kranken Frau,

in den ersten Stadien des ehelichen Lebens. Von Dr. Med. Ernst
Kormann. Ára 1 ft 56 kr.

An einer Quelle.

Roman von Gustav Droz. A két kötet ára 3 ft.

Die Politik Oesterreichs

in der Spanischen Erbfolgefrage. Von ARNOLD GAEDKE. A két kötet
ára 10 ft 40 kr.

LA FOI ET LE DEVOIR.

Étude des verités révélées par le P. BANNACHE. Ára 2 ft 60 kr.

Die Trachten der Völker

in Bild und Schnitt. Von C. KÖHLER. Ára 9 ft 75 kr.

DIE EINHEIT DER NATURKRÄFTE.

Ein Beitrag zur Naturphilosophie von P. ANGELO SECCHI. A két kötet
ára 8 ft 45 kr.

BLUMEN und INSECTEN

in ihrer Wechselbeziehung dargestellt von SIR JOHN LUBBOCK. Mit
130 Holzschnitten. Ára 2 ft 40 kr.

Az építőművészeti styl fogalma.

Irta Ney Béla. Ára 40 kr.

The illustrated London Almanack 1877.

Ára 98 kr.

CASSEL'S ILLUSTRATED ALMANAC FOR 1877.

Ára 65 kr.

ALMANACH DE L'ILLUSTRATION 1877.

Ára 80 kr.

Leipziger Illustrirter Kalender für 1877.

Jahrbuch der Ereignisse, Bestrebungen und Fortschritte im Völkerleben etc.
32. Jahrgang. Ára fűzve 2 ft 66 kr, kötve 3 ft 30 kr.

Promenades autour de mon jardin.

Conférences aux dames du monde pr Mgr. LANDRIOT. Ára 2 ft 28 kr.

Briefe von Johann Philipp Freiherrn von Wessenberg

aus den Jahren 1848—1858 an Legationsrath Isfordink-Kostnitz. A két
kötet ára 7 ft 80 kr.

Stein JánosKÖNYV- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉSÉBEN KOLOSVÁRT
kapható:**DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.****CSENGERI ANTAL TÖL.**

Elmondott Deák Ferencznek
a m. tud. akadémia által
1877. január 28-dikán tartott
emlékünnepe.

Ára 1 ft.

Piros, mint a rózsa.

Regény. Angolból fordította György Aladár.
Ára a két kötetnek 2 ft 70 kr.

Die Demokratie.

Von Julius Schwartz. Des ersten Bandes erste Hälfte.
Ára 3 ft 90 kr.

A váltóeljárás.

A váltótörvény életbe lépését és váltóügyekben követendő eljárás szabá-
lyozása tárgyában 1876. évi November-hó 30-án kibocsátott igazság-
ügyminiszteri rendelet.

Magyarító szöveggel és tárgymutatóval ellátta Németh Péter Ára 90 kr.

Gyermekhumor.

Rajzok és jellemző vonások a gyermekvilágból. Összegejté Forgó bácsi
Ára 1 ft.

Barbassu nagybátyám.

Regény. Irta Mario Uchard. Ára 1 ft 30 kr.

Molière vigjátékai.

Kiadja a Kisfaludy-társaság. VII. kötet. (A Szeleburdi, fordította Paulai Ede.
A Kéltelenek, fordította Kemény Károly. Scapin csinyei. A Siciliani, for-
dította Puki József.) Ára 1 ft 40 kr.

Der neue Ausgleich, wie er sein soll.

und insbesondere allen seinen geehrten Parlaments-Collegen
Allen Patrioten und Deutsch-Österreich achtungsvoll gewidmet
in Ungar. von **BAUSZNERN.** Ára 80 kr.

DIE ROTHE HEXE.

Roman von Xavier de Montèpin. Ára a 6 kötetnek 8 ft 50 kr.

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül még 10 kr melléklendő a fuvarlevél és csomag.

WALSER FERENCZ urnak

Erdélyre nézve rövid idő előtt Kolozsvárt a bel-monos-
tor-utcában 12. sz. a nyitott
**budapesti gép-, tűzoltószér-gyár- és harang-
öntőde-raktárába**

most már megfelelő választékban érkeztek: városi és falusi,
mozdony, kisebb és nagyobb taliga, vaspálya,
házi és kerti-tecskendők; valamint gyárak és háztulajdono-
sok számára udvar és kerti-tecskendők; ezen kívül ki lön
egészítve a raktár mindenféle megkívántató tűzoltó-szerelvényekkel, mi-
nek következtében bátorodom már fennálló és alakulásban lévő t. cz.
tűzoltó-társulatokat, városokat, faluközségeket, uraságokat, gyár- és ház-
tulajdonosokat a raktár megtekintésére és megrendelésekre, valamint
szükség esetén levélbeli közlésre tisztelettel felkérni, mire azonnal ki-
vándás szerint költségvetéssel és képes árjegyzékkel bérmentesen fogok
szolgálni.

Midőn pontos és jutányos szolgálatot ígérnek, tűzoltó-testületeknek
és községeknek kellő biztosíték mellett hosszabb részletfizetésre nyúj-
tok hitelt.

Városoknak, faluközségeknek, kolostoroknak, vaspályáknak és gyá-
raknak bátorodom hasonlólag jutányos árak és feltételek mellett a ha-
rangöntőde igen kitűnő készítményeit ajánlani, mely öntőde min-
den uszágu harangot teljes szerelvényekkel és harang-
lábbal együtt megrendelésre pontosan és jutányosan kiállít.

**Legjobb keletindiai tisztító-por a kl. 60 kr.
angol ezüst s más
finomabb fém tisztítására pléh-szelenceze
számra 30 kr.**

kisebb mennyiségű vásárlásnál; nagyobb megrendeléseknél és
ismét-elárusítóknak megfelelő árendést nyújtok.

Az ezen főkeleppel összeköttetésben álló bizományi üzletem által
a legelső forrásból és jutányos áron megrendelhetők mindenféle kéz-
műipari, gazdasági és üzleti segédgépek, borsajtok, borszivattyúk, min-
denmely műlők és palacktöltő készülékek, kitűnő sőrők, házi és
kútszivattyúk, valamint minden e szakmába vágó cikkek, a szükséglet
esetén kérem engem levélbelileg megíresni, vagy személyes látogatás-
sal megíreszteni; minden esetben pontos és legelőkényebb szolgálatot
ígérek.

mély tisztelettel:

BOSCH GUSZTÁV KÁROLY

Kolozsvár, február-hó 1877.

Nehézkört

(nyavalyatörést) evől által gyógyít
dr. Killisch különleges orvos
Neustadban, Drezda (Szárszág)
Eddig 8000-nél többet ke-
zelt sikerrel.
(37) (2-*)

„VICTORIA“ biztosító társaság

Kolozsvárt

(alapított 1865-ben.)

Forgalmi kimutatása:

(1875 dec. 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865)—1874 év végéig o. é.	19,606,023 ft. 99.
Bevétel 1875. évben	2,602,042 „ 73.
Összesen:	22,208,066 ft. 72.
Kifizetett károk kezdettől (1865)—1874 év végéig o. é.	6,680,656 ft. 27.
Kifizetett károk 1875-ik évben o. é.	793,469 ft. 47.
Összesen:	7,474,125 ft. 74.
Kiosztott nyereség kezdettől 1875-dik év végéig o. é.	439,738 ft. 69.
Évi díj bevétel	1,000,000 „ —.

Biztosításokat fogad el:

a) **tűzkárok ellen**, (ha villám-csapás által okozottak is)
épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
b) **jégkárok ellen**, teljes kártérítéssel;
c) **az ember életére**, minden módozatokban, és közvetíti
d) **a túlélési csoport** biztosításokat.

A folyamathban lévő széna és gabonakészlet biztosítási idényre kü-
lönösen is felhívják a közönség figyelmé. Biztosítatnak ugyanis tűz
ellen **mindenféle gabonaművek, asztagokban vagy csűrökben,
egy takarmányok is szabad ég- vagy fedél alatt.**
Nagyobb összegű biztosításoknál, úgy azoknál, kik jégben is biz-
tosítottak és káruk nem volt, vagy olyanoknál, kik épületeiket is együt-
tesen adják fel — **különös kedvezmények nyujtatnak.**

Tekintettel továbbá azon körülményre, hogy a cséplőgépek hasz-
nálatá naponként átalánosabb lett, minek folytán az elesés és az eddigi-
nél gyorsabban történik, a „VICTORIA“ azon kedvezményi léptette élet-
be, hogy azon felektől, kik gabonáikat géppel csépltetik, **egy havi
tartamra** is fogad el aránylagos díj mellett biztosítást.

Elesés után a biztosítás — ha a rakodási hely és idő bejelentetik;
a szemre is kiterjed.
Az ügyenségek utasítva vannak, a közönségnek minden felvilágo-
sításokkal, nyomtatványokkal szolgálni, a biztosításokat felvenni és eset-
leges kivánságokat ide bejelenteni.

Központi iroda: Kolozsvárt, főter 26 szám.

Vezér-ügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prága, Szeben.
Fő-ügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr,
Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Beckerek, Nagy-Enyed, Pozsony,
Szeged, Temesvár és Triest.

Videki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb
helységében. (12) (5-*)

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése alatt, kötele-
zettségének mindig híven és pontosan megfelelvén, bizalommal hívja fel
a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztán hazai és
minden idegen elemű ment intézet által eszközöltetni.

„VICTORIA“ biztosító társaság.